

Mary Ann
úr Nicaragua

Managua febr. '87:

Í nakrar dagar hava eg og onnur úr donsku brigaduni, eg havi arbeitt í kaffinum saman við, búið á einum litlum ferðamannaheimi, sum ungsaninstarnir hava. Hetta er í tí betra endanum av býnum, har borgaraskapurin fyrr búið, og nokur teirra framvegis búgva.

So hvørt, sum stórir partar av borgaraskapinum flýddu eftir kollvelttingina í 1979, tóku sandinistarnir ríkmannahúsin at nýta hjá landsins umsitning, og teimum hóp felagskapinum, sum vóru berandi megin undir kollvelttingini, og framvegis eru grundarlagið undir nicaraganska samfelagnum.

Á ferðamannaheiminum búgva eisini nógvir krigsskaddir ungir menn. Fleiri teirra — einans um 17-19 ára aldur — hava bara eitt bein. Ferðamannaheimið er samstundis hvíldarheim fyri teir, meðan teir fáa sjúkraviðgerð. Hvønn morgun kemur ein Reyða-Kross-bílur eftir teimum og flytir teir á sjúkrahúsið til viðgerðar.

Eg prátaði við ein teirra, sum gongur við stavi og hevur metall-ringar inn í annað beinið. Hann greiddi mær frá, at hann var við herinum í Jinotega-landspartinum í norðara endanum av landinum, tá teir mottu contra'ini. Coknra'in hevði biðað eftir teimum aftan fyri eina á; og hann varð skotin í beinið. Hann visti ikki, nær hann verður frískur, men tá beinið er grøtt, skal hann aftur á vígvøllin!

Córdobas onki verdur

Í gjár vóru okur í bankanum og vekslaðu ferðakkekkar. Tað kennist líka løgið hvørja ferð at koma inn í ein banka, har myndir av kollvelttingarhetrum sum Sandino og Carlos Fonseca hanga á bróstinum, og FSLJ-fløgg í hópatali undir loftinum!

Kursurin var sama dag fallin, frá 2100 til 2300 córdobas fyri hvønn dollara. Hetta er aðru ferð kursurin er fallin, síðan eg kom higar í november. Í

Hugleiðingar úr Managua:

Nicaragua livir av altjóða stuðli

Ein søga um eitt land við kriggi og krigsbúskapi

Ein vanlig gøtamynd í høvuðsstaðnum Managua. Langan biðirøð til bussarnar, og gøtuseljarar við frukt

1979 fekst tú 6 córdobas fyri ein dollara. Men síðan USA setti lok á dollarkistuna fyri Nicaragua, er kursurin bara dalaður. Og prisirnir rúka upp — í 1985 var inflátióin 330%.

Vørutrot og dollaratrot

Á veg til bussin ganga okur framvið eini solumiðstöð, har okur fara innar at forvitnast. Frammanfyri kjøtdeildina eru langar biðirøðir.

Okur ganga fram til endan á biðirøðini. har eru einans litil kjøtpetti at siggja innanfyri glastrútnar.

Soleiðis kunnu kvinnurnar við handilstaskum standa og biða í fleiri tímar fyri at fáa kjøt. Og kanska er onki eftir, tá tær endiliga sleppa frammat.

Tað fyrsta, eg leggi til merkis, eru tær mongu, tómu hillarnar. Men sovjetisk menstruatiónsbind í hópatali eru á hillunum. Men tey eru rationerað, sum so mangt annað. Ætlar tú at keypa

av teimum, skalt tú vísa fram fakfelagskort — ert tú ikki í onkrum fakfelag, tekst tú óivað við at selja á «Mercado Oriental», har nógvir svartur handil er. Fólki keypa inn undir seg av vörum, sum litið er til av, og selja tað aftur fleiri ferðir so dyrt á marknaðinum.

Á «Mercado Oriental» er eisini nógvir svartur handil av dollarum. Dollarin verður seldur fyri 4000 córdobas, ella meiri.

Øll vilja hava dollarar. Alt útlendskt má innflytast fyri dollarar, og sjálvst framleiðir Nicaragua litið og onki úttan matvørur; og so kaffi og bummull til útflutnings.

Men øll vilja selja

Tá okur koma út aftur úr solumiðdeplinum standa fleiri og kappast um at fáa okkum at keypa plastikkposar. Alla staðni eru solufólk. Har bussarnir steðga selja tey mandarínir, appelsínir, cigarettir og tyggigummi. Á matstovunum koma tey inn og

Kriggið tekur nógvar mans úr framleiðsluni. Og úr býnum vilja fólk ikki fara út á landið at arbeiða — sum skiligt er vilja tey heldur liva av at selja, tí tey vinna fleiri ferðir so nógvi við hesum. Sum Lorenzo Venavidez frá jarðararbeiðarafakfelagnum ATC sigur: «Tey keypa eina avocado fyri 5 córdobas, og selja hana fyri 250. So fara prisirnir upp, so kann onki keypast fyri eina arbeiðaraløn. Og so timir ongin at arbeiða í framleiðsluni».

Samferðsla

Á Plaza España royna okur at sleppa við bussinum. Men biðirøðirnar eru, sum vanligt allastaðni í Managua, so langar, at ongi útlit eru fyri at sleppa við komandi fyrsta tíman.

So okur fara eitt steðgipláss longur aftur at royna, um her ber til. Tað eydnast, men stutt eftir er bussurin so fullur, at okur standa skorað fæst. Sittipláss eru tað einans tey frekastu, sum fáa, tá tað sjáldsama hendur, at onkur teirra sitandi fer úr bussinum. So standa 4-5 fólk til reiðar at ota seg framat og tann við spiskastu albogvunum vinnur.

Og hetta er ein av teimum frægstu lótnum av degnum. Tá ringast veit við, hanga fleiri úttaná bussunum. Tey fimastu klúgva upp á takið.

Sama skilið er úttanfyri høvuðsbussstøðina.

Hundraðtals standa í biðirøðum. Tey biða í fleiri tímar fyri at sleppa til aðrar býir. Og tað er ikki vist, bussurin kemur! Kanska er hann í ólagi — tað eru flestu akførini her onkursvegna.

Flestu akførini eru amerikanskur arður frá Somoza-tíðini. Amerikanskir bílar krevja amerikanskur eykalutir — tað forðar amerikanska handilsboykottið Nicaragua í at fáa fatur á. Alt er gamalt og slitið, og meginvið.

Mary Ann hevur eisini tik- ið myndirnar

vilja selja tær peanuts og keks, meðan tú biðar eftir døgurðanum.

Managua er ein lógin hópur av fólki, sum livir av at selja bananir og tomatar hvør til annan.

Tey eru til reiðar at selja alt. Eftir kriggið er hetta størsti trupulleikin, sandinistarnir hava at dragast við.

Her hava einaferð staðið nógvi stór hús. Við jarðskjálvtanum í 1972 fór alt í sor. Nú siggjast bara fátækrahús